

Malmin lentoaseman ystävät ry

Helsinki-Malmin lentoasema, 00700 Helsinki

Malmin lentoaseman rakennukset Asemakaava 12450 2016-010897

Ehdotettu asemakaava on sekä yleiskaavan vastainen että asemakaavan sisältövaatimusten (MRL 54) vastainen sekä vastoin vuoden 1992 voimassa olevan yleiskaavan kaavamääräyksiä. Asemakaavaehdotus on myös lainvoimaisen maakuntakaavan vastainen. Siksi ehdotus on kumottava.

Koko lentokenttäalueen suojelusta on vireillä Museoviraston vahvasti tukema suojeluesitys Uudenmaan ELY-keskuksessa (UUDELY/6622/2015). Asemakaavalla tehty suojelu ei ole tarpeen, kun e.m. suojeluesitys hyväksytään.

Perustelemme vaatimusta seuraavasti.

Malmin lentoaseman ystävät ry

Malmin lentoaseman ystävät ry on yhdistys, jonka toiminnan tarkoituksena on Malmin lentokentän toiminnan säilyttäminen nykyisellä paikallaan sekä lentokentän toiminnan kehittäminen, edistäminen ja tukeminen. Yhdistyksen toiminnan tarkoituksena on myös vaalia ja suojella Malmin alueen rakennettujen kulttuurikohteiden ja -ympäristöjen ajallista monimuotoisuutta, vaalia niiden ominaisluonnetta ja erityispiirteitä sekä edistää niiden kulttuurisesti kestävää hoitoa ja käyttöä.

Kaavamuistutus

Malmin lentoaseman rakennuksia esitetään suojeltaviksi "kaupunkikuvallisesti, rakennustaiteellisesti ja historiallisesti arvokkaina". Yleisesti Malmin lentoaseman suojeluesitys on kannatettava ja suojelu, mielellään rakennukset kunnostaen, on tarpeen.

Esitämme joka tapauksessa asemakaavaesitykseen seuraavia lisäyksiä ja muutoksia.

Kaavaehdotuksessa esitetään rakennusten käyttötarkoituksen muutosta kulttuuri- ja vapaa-ajan käyttöön, tavoitteena mahdollisimman monipuolinen julkinen käyttö. Luonnoksessa ei ole riittävässä määrin selvitetty, miten käyttötarkoituksen muutos toteutettaisiin rakennusten kaupunkikuvallinen, rakennustaiteellinen ja historiallinen arvokkuus säilyttäen. Vähintäänkin käyttötarkoituksiin on syytä sisällyttää ilmailutoimintoihin liittyvä käyttö.

Malmin lentokenttäalue on kokonaisuutena merkitty RKY 2009 -merkinnällä ja on täten valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö. Malmin lentoaseman ystävät ry. on tehnyt rakennusperintölain perusteella suojeluesityksen RKY-merkitystä Malmin lentokenttäalueesta ELY-keskukseen lokakuussa 2015. Asian käsittely saattaa kestää vielä pitkään. Alueen suojeluesityksen hyväksymisen myötä suojelu asemakaavalla voi myös käydä tarpeettomaksi tai sen soveltamisala väistämättä muuttuu. Asemakaava on syytä asettaa odottamaan, kunnes ELY-keskuksen päätös saa lainvoiman.

Perustuslaissa 2 luku 20 § todetaan seuraavaa: "Vastuu ympäristöstä: Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille. Julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon." Tämä koskee nimenomaisesti myös RKY 2009 -alueita.

Kaavaehdotuksessa ei ole riittävästi huomioitu lentoasemakokonaisuutta, kuten se on RKY-inventoinnissa kuvattu. Ehdotuksessa ei huomioida kansainvälistä kulttuurillista merkitystä (Europa Nostra 2016,

DoCoMoMo, World Monuments Fund), jossa korostuu Malmin lentoasema maailman parhaiten säilyneenä alkuperäisessä käyttötarkoituksessaan toimivana lentokenttänä ajalta ennen toista maailmansotaa.

Kentän kulttuurihistoriallinen arvo ei tule riittävästi huomioiduksi, jos lentoasemarakennusten käyttötarkoitus muutetaan kaavaehdotuksen mukaisesti, jolloin arvokas lentoasemakokonaisuus hajoaa. Helsingin kaupungin tilaaman ympäristöhistoriaselvityksen suosituksissa Malmin lentoaseman suojelu- ja kehittämisperiaatteiden tulee lähteä siitä, että alkuperäisen arkkitehtuurin arvokkuus säilyy tai se palautetaan, ja mahdollinen uusi käyttö ja lisärakentaminen toteutetaan sen ehdoilla. Selvityksessä sanotaan myös, että arkkitehtuurin arvokkuuteen kuuluu, että rakennus on sille sopivassa käyttötarkoituksessa, mieluiten siinä, johon se on alun perin suunniteltu. Nämä asiat on otettava huomioon asemakaavan viimeistelyssä.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet vaikuttavat kaavaan

Tuoreissa valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa (14.12.2017) on kohdassa 3.2 "Tehokas liikennejärjestelmä" kirjattu tavoite: "Turvataan kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien liikenne- ja viestintäyhteyksien jatkuvuus ja kehittämismahdollisuudet sekä kansainvälisesti ja valtakunnallisesti merkittävien satamien, lentoasemien ja rajanylityspaikkojen kehittämismahdollisuudet." Malmin lentoasema on virallinen lentopaikka sekä lisäksi virallinen rajanylityspaikka. Näin ollen asemakaavaa on arvioitava ja tarkennettava alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti.

Kohdassa 3.4 "Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat" on kirjattu tavoite "Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta." Tässä tapauksessa on tutkittava, onko pelkkä rakennusten suojelu riittävä arvojen turvaamiseen.

Pyydämme kirjallisen vastauksen perusteluineen tästä muistutuksesta.

Helsingissä 22.01.2018

Malmin lentoaseman ystävät ry

Timo Hyvönen, puheenjohtaja, puheenjohtaja@malmiairport.fi, 050-3748371